

og i Kraft af de samme Betragtninger, som gjorde sig gældende i forrige Rigsdagssamling, da Tinget vedtog en hel Række Voldgiftstraktater, kan jeg anbefale paa det bedste ogsaa denne Traktat til Vedtagelse. Den er i Overensstemmelse med de videstgaaende af dem, vi vedtog i Fjor, og vil tjene til Fremme af Tanken om Voldgift til Afgørelse af internationale Tvistigheder.

Madsen-Mygdal: Det kan jo gerne siges, at denne Traktat ikke har særlig stor praktisk Betydning, idet Portugal ligger fjært fra Danmark. Men det er jo dog ikke udelukket, at der kan opstaa Tvistigheder mellem langt fra hinanden liggende Stater, og som Følge deraf kan det ogsaa tænkes, at denne Traktat kan faa praktisk Betydning. Men Hovedsagen for mig er det, som ogsaa er betonet af den højtærede Minister og den ærede sidste Taler, nemlig, at den er et nyt Vidnesbyrd om, at vi gaa frem ad den rigtige Vej, og at vi ere villige til at afslutte saa mange Voldgiftstraktater som muligt. Det er glædeligt at se, at Danmark, som der staar i Anmærkningerne til Forslaget, ved denne Traktat yderligere fæstner sin Stilling som den Magt, der har opnaaet det største Antal ubetingede, obligatoriske Voldgiftstraktater med andre europæiske Magter. Jeg ønsker den højtærede Minister til Lykke hermed og ønsker ham Lykke til at fortsætte ad samme Vej. Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget til det høje Tings Velville.

Reedtz-Thott: Der er jo mange, som tillægge Afslutningen af Voldgiftstraktater en overordentlig stor Betydning og egentlig mene, at Fremtidens Politik bør bygges herpaa. Jeg stiller mig lidt skeptisk overfor dette Spørgsmaal. Jeg mener, at Afslutningen af Voldgiftstraktater er en ganske god Ting, i alt Fald en uskadelig Ting, men at de under spændte Forhold dog maaske ville være af ret problematisk Betydning. De ere imidlertid under alle Omstændigheder ganske uskadelige, og man maa jo have Lov til at forudsætte og haabe, at de tillige ville være til nogen Gavn. Ogsaa den foreliggende Voldgiftstraktat med dette fjærntliggende Land vil jo mulig kunne faa sin Betydning, og jeg skal derfor anbefale dens Vedtagelse.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at drage et enkelt Punkt frem, som her har fundet sin Afgørelse. Man kan nemlig efter denne Traktat ogsaa rekurrere til

andre Domstole end Voldgiftsretten i Haag. Det glæder mig, at den højtærede Udenrigsminister er slaaet ind paa den Vej. Under Forhandlingerne om en tidligere Traktat af lignende Indhold tillod jeg mig at fremhæve, at det let kunde blive en bekostelig Historie at henvende sig til den omtalte Voldgiftsret, fordi der var Erfaring for, at det vilde blive meget store Udgifter, vedkommende Stater vilde komme til at bære. Naar man derfor her aabner Adgang for de paagældende Stater til at enes om en anden Form for Voldgift, kan jeg kun lykønske den højtærede Minister dertil, og jeg haaber, at det vil vise sig at være en rigtig Vej, han her er slaaet ind paa. Jeg anbefaler hermed Forslaget til Vedtagelse.

Brandes: Den højtærede Udenrigsminister berørte, saa vidt jeg hørte, vort Forhold til de udenrigske Magter i de Udtalelser, han nys fremkom med. Da det er saa sjældent, at her er Anledning til at omtale Danmarks Udenrigspolitik, vil jeg gerne benytte Lejligheden til at gøre en ganske kort Henstilling til den højtærede Minister. For omtrent en Maanedes Tid siden fandtes der en Artikel i „Times“, der vakte megen Opmærksomhed i Europa, idet den angik Højhedsretten over Østersøen eller over Indgangen til den. I den Anledning fremkom den danske Gesandt i London med en Udtalelse, hvori han berørte Traktaten om Sundtolden af 1857, men gjorde det paa en urigtig Maade — beklageligvis. Jeg tror, den højtærede Udenrigsminister vil være enig med mig i, at den danske Gesandts Opfattelse var urigtig, og at det var beklageligt, at han fremkom med den. Dette viste sig ogsaa ved to senere Foreteelser, idet den svenske Udenrigsminister tog Anledning til en Udtalelse i modsat Retning, og den danske Gesandt i Rusland gjorde det samme.

Jeg har tænkt mig den Mulighed, at det ikke vilde være ukært for den højtærede Udenrigsminister paa autoritativ Maade at kunne fremkomme med en Erklæring i denne Sag. Men jeg kunde ogsaa tænke mig, at Ministeren ikke ønskede just i Dag at fremkomme med den, og jeg vil altsaa henstille til den højtærede Minister, om han ikke vilde finde det rigtigt f. Eks. ved 2den Behandling af dette Forslag at udtale sig om, hvad jeg har her bragt frem.

Formanden: Jeg bemærker, at da dette Spørgsmaal ligger ganske udenfor